

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1789/2015
27.04.2016. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Биљане Драгојевић и Слађане Накић-Момировић, чланова већа, у парници тужиоца Ј.Д. из З., чији је пуномоћник С.Г., адвокат из Ч., против тужене Републике Србије Министарства унутрашњих послова Београд, ПУ у Зрењанину, коју заступа Државно правобранилаштво Републике Србије, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 739/2015 од 18.05.2015. године, у седници одржаној 27.04.2016. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 739/2015 од 18.05.2015. године, као изузетно дозвољеној, применом члана 395. ЗПП.

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 739/15 од 18.05.2015. године у делу у којем је одлучено о захтеву тужиоца за исплату трошкова за исхрану у току рада и неисплаћеног регреса.

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж1 739/15 од 18.05.2015. године и пресуда Основног суда у Зрењанину П1 бр.285/15 од 19.03.2015. године у делу у којем је одлучено о захтеву тужиоца за исплату мање плаћене накнаде за рад у време државних и верских празника, прековремени и ноћни рад са уплатом одговарајућих доприноса, као и у делу одлуке о трошковима поступка и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење у укинутом делу.

Образложење

Пресудом Основног суда у Зрењанину П1 бр.285/15 од 19.03.2015. године одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужена да му по основу рада за време државних и верских празника, прековременог и ноћног рада у периоду од 2008. године, закључно са новембром 2011. године, исплати појединачне месечне износе са законском затезном каматом од доспелости сваког износа до исплате, на име трошкова за исхрану у току рада

за децембар 2008. године и јануар и септембар 2009. године у појединачним месечним износима са каматом од доспелости сваког износа до исплате, на име неисплаћеног регреса за годишњи одмор за 2008. годину износ од 3.000,00 динара са каматом од 01.01.2009. године, као и да уплати одговарајуће доприносе, а све ближе одређено изреком првостепене пресуде. У погледу трошкова поступка одлучено је да свака странка сноси своје трошкове.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 7369/15 од 18.05.2015. године, ставом првим изреке жалба тужиоца је одбијена и првостепена пресуда потврђена. Другим ставом изреке одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену, тужилац је изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права, с тим што је предложио да се о њој одлучи као о посебној ревизији, применом члана 395. ЗПП, због потребе уједначавања судске праксе.

Апелациони суд у Новом Саду је предложио Врховном касационом суду да о ревизији тужиоца одлучи, као изузетно дозвољеној, применом члана 395. ЗПП.

Врховни касациони суд налази да је правилан став Апелационог суда да су у конкретном случају испуњени услови за одлучивање о ревизији тужиоца, применом члана 395. ЗПП, имајући у виду да је тужилац уз ревизију доставио више одлука нижестепених судова из којих произилази да су основани наводи о различитом поступању судова у истој правној ствари, што указује на потребу одлучивања о ревизији, као изузетно дозвољеној, ради уједначавања судске праксе, из којих разлога је и одлучено као у ставу првом изреке.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду применом члана 399. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 125/04 и 111/09), који се у конкретном случају примењује на основу члана 506. став 1. ЗПП („Службени гласник РС“, број 72/11) и нашао да је ревизија делимично неоснована и делимично основана.

У поступку доношења побијане пресуде нема битне повреде из члана 361. став 2. тачка 9. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према до сада утврђеном чињеничном стању, тужилац је распоређен на радном месту полицајца, а на основу решења тужене од 20.07.2006. године, утврђен му је коефицијент плате од 18,03, односно дана 07.09.2009. године од 18,27, од чега основни коефицијент износи 9,96, додатни 6,52, а коефицијент по звању 1,55. У спорном периоду тужиоцу је плата обрачунавана и исплаћивана у складу са овим решењем. Коефицијент упоредног радника П.М., запослене код тужене на дактилографским и административно-технички пословима, без статуса овлашћеног службеног лица износи 12,84, и то према члану 3 Правилника о платама запослених у Министарству унутрашњих послова

од 26.06.2006. године коефицијет износи 6,68, по члану 4. износи 4,61 и по члану 7. - 1,55. Упоредивањем ових коефицијента утврђено је да укупан коефицијент тужиоца у односу на упоредног радника је већи за 41,43%, на основу чега су нижестепени судови закључили да је тужиоцу приликом утврђивања укупног коефицијента вреднован рад у сменама, прековремени рад и друге нередовности како је то предвиђено одредбама члана 147. став 1. Закона о полицији. Обрачуната накнада трошкова за исхрану у току рада за децембар 2008. године и јануар и септембар 2009. године износи укупно 16.754,50 динара, а регрес за коришћење годишњег одмора за 2008. годину у висини просечне месечне зараде у Републици Србији према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике, износи 33.613,00 динара, на дан 31.12.2008. године.

Побијаном правноснажном пресудом одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио исплату накнаде трошкова исхране у току рада и накнаде за регрес за коришћење годишњег одмора, иако му ови трошкови нису исплаћени, из разлога што за то не постоји правни основ, с обзиром да ове накнаде нису предвиђене ни Законом о платама државних службеника и намештеника, ни Уредбом о накнади трошкова и отпремнини државних службеника, као ни посебни колективним уговором за државне органе, који су били на снази у туженом периоду.

Врховни касациони суд налази да се ревизијом неосновано указује да је приликом одлучивања о захтеву за исплату трошкова исхране у току рада и регреса за годишњи одмор погрешно примењено материјално право.

Наиме, у складу са чланом 1. став 2. Закона о платама државних службеника и намештеника („Службени гласник РС“, бр.101/07), по коме се поједина права и дужности државних службеника у појединим органима могу посебним законом уредити другачије, ако то произилази из природе њихових послова, на одређивање висине плате запослених код тужене примењују се одредбе члана 146. и 147. Законом о полицији („Службени гласник РС“, бр. 101/05 и 63/09), који је био на снази у спорном утуженом периоду и подзаконски акти донети у спровођењу Закона о полицији. Наведеним прописима нису регулисане и накнаде трошкова и друга примања запослених код тужене, у које спадају између осталог и трошкови исхране у току рада и регрес за годишњи одмор. У таквој ситуацији, одређивање и постојање права на исплату ових трошкова, има места примени Закона о платама државних службеника и намештеника („Службени гласник РС“, бр.101/07), као посебног закона, који регулише примања државних службеника. Међутим, право на накнаду ових трошкова није изричито предвиђено ни Законом о платама државних службеника и намештеника, већ је чланом 39. само прописана могућност да се посебним колективним уговором за државне органе, могу предвидети и друга примања државних службеника, према општим прописима о раду. Дакле, државни службеници и намештеници могу имати право на исплату ове врсте трошкова само ако је то предвиђено посебним колективним уговором или другим подзаконским актом, што у конкретној ситуацији није случај, с обзиром да ни Посебни колективни уговор за државне органе („Службени гласник РС“, бр. 95/08), ни Уредба о накнади трошкова и отпремнини државних службеника („Службени гласник РС“, бр. 86/07 и 93/07), не

предвиђају право запослених у државним органима на накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора. Сагласно изнетим, судови су правилном применом материјалног права, а по оцени Врховног касационог суда, оценили да не постоји законом прописани основ за исплату ове врсте трошкова тужиоцу, те је у том делу правилно одбијен тужбени захтев као неоснован.

На основу изнетог, применом члана 405. став 1. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у ставу другом изреке.

Међутим, наводи ревизије о погрешној примени материјалног права у делу у којем је одлучено о захтеву за исплату накнаде за прековремени и ноћни рад и за рад у дане државних и верских празника су основани.

Законом о полицији који је био на снази у спорном утуженом периоду, одређено је да се основна плата запослених код тужене, састоји од основе коју утврђује Влада и основног и додатног коефицијента у односу на звање, радна места, односно послове на којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем, посебне услове рада, опасност, одговорност и сложеност послова (члан 146. став 2. закона). Додатни коефицијент утврђен у складу са чланом 146. став 2. овог закона, применом на основицу увећава плату за 30% до 50% у односу на плате других државних службеника (члан 147. став 1), а уз сагласност Владе, за поједине категорије запослених могу се утврдити додатни коефицијенти који омогућавају увећање и за више од 50% у односу на плате других државних службеника (члан 147. став 2. истог закона). Правилником о платама запослених у МУП-у од 26.06.2006. године, одређени су додатни коефицијенти запослених.

Правилна примена наведених законских одредаба подразумева да полицајци и овлашћена службена лица запослена код тужене, почев од ступања на снагу Правилника о платама од 26.06.2006. године до 08.12.2011. године, када су ступиле на снагу измене Закона о полицији ("Службени гласник РС", 92/11), немају право на увећање плате по основу нередовности у случају да је њихова плата већ увећана 30% до 50% у односу на плате других државних службеника.

Међутим, да ли је плата полицајца који има статус овлашћеног службеног лица увећана за наведени проценат, представља фактичко питање, које је потребно утврдити у сваком конкретном случају и то поређењем са платом полицијског службеника истог степена школске спреме који такође има статус овлашћеног службеног лица, али који нема нередовност у раду. При том, сама садржина одредбе члана 147. закона, указује да приликом утврђивања да ли је тужиоцу већ увећана плата по овом основу, упоредни радник не може бити државни службеник коме је у старту утврђен нижи коефицијент, по основу радног статуса – радног места и по основу разврставања у знатно нижи платни разред, како је то учињено у поступку пред нижестепеним судовима.

Имајући ово у виду, Врховни касациони суд налази да је побијаном пресудом погрешно примењено материјално право, када је околност да ли је

тужиоцу већ признато и утврђено право на увећану зараду по основу прековременог и ноћног рада, као и за рад у дане државних и верских празника, утврдио стављањем у сразмеру коефицијента тужиоца, са коефицијентом референта коме је по основу платног разреда и радног места, већ одређен знатно нижи коефицијент за обрачун плате.

На овај начин побијаном пресудом је о основаности овог дела тужбеног захтева одлучено уз погрешну примену материјалног права, због чега је чињенично стање остало непотпуно утврђено, па је Врховни касациони суд применом члана 407. став 2. Закона о парничном поступку одлучио као у трећем ставу изреке.

Укинута је и одлука о трошковима поступка, јер зависи од одлуке о главној ствари.

У поновном поступку првостепени суд ће чињенично стање утврдити у складу са примедбама из ове одлуке, а потом правилном применом материјалног права донети нову и закониту одлуку.

**Председник већа – судија
Јасминка Станојевић, с.р.**